

Dobrzycki, Jerzy

Nieznany odpis "Krótkiego zarysu" Kopernika

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 10/4, 696

1965

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

mi podstawami tych badań. Postęp w zakresie perspektyw badawczych i sformułowań teoretycznych zaznacza się wyraźnie w stosunku do stanu sprzed kilku lat¹⁹, co jest świadectwem ogromnej pracy niewielkiego stosunkowo zespołu.

Irena Turnau

Wielka Brytania

NIEZNANY ODPIS KRÓTKIEGO ZARYSU KOPERNIKA

Znajomość pierwszego zarysu teorii heliocentrycznej Kopernika, *Krótkiego zarysu* (*Commentariolus*), oparta była dotychczas na jedynym odpisie, datującym się z końca XVI lub początku XVII w. i przechowywanym obecnie w bibliotece Akademii w Sztokholmie. Drugi odpis (w Nationalbibliothek w Wiedniu) jest niekompletny.

W opublikowanej w 1962 r. *Science and the Renaissance* W. P. D. Wightmana (Edinburgh — London) znalazła się wzmianka o odnalezieniu przez tego autora, wykładowcę historii nauki na uniwersytecie w Aberdeen, początkowego fragmentu *Commentariolusa* w notatkach szkockiego przyrodnika i lekarza Duncana Liddela (1561—1613), przechowywanych w bibliotece King's College w Aberdeen.

Przeprowadzone ostatnio przez dra Wightmana i przeze mnie badania ujawniły istnienie pełnego tekstu traktatu Kopernika w notatkach Liddela, rozmieszczonych między kartami egzemplarza bazylejskiego wydania *De Revolutionibus*. Książka ta, podobnie jak i reszta biblioteki Liddela, po jego śmierci przeszła na własność uniwersytetu i obecnie znajduje się we wspomnianej bibliotece King's College w Aberdeen.

Już na podstawie pobieżnego zapoznania się z rękopisem z Aberdeen można stwierdzić, że jest to odpis zbliżony, ale niezależny od wersji sztokholmskiej. Odmianny tekst, jakie wykazuje odpis Liddela w porównaniu z rękopisami sztokholmskim i wiedeńskim, pozwalają na dokładniejsze, niż było to możliwe dotychczas, odtworzenie pierwotnej, autorskiej redakcji *Krótkiego zarysu*.

Dzięki przychylnemu stanowisku dra W. P. D. Wightmana z Department of History of Science and Medicine oraz dra W. D. Simpsona, kierownika King's College Library, rękopis Liddela zostanie opracowany w Polsce.

Jerzy Dobrzycki

ZSRR

SZKOLNE MUZEUM HISTORII NAUKI I TECHNIKI

Młodzież średniej szkoły nr 7 w Kisłowodsku (Stawropolski Kraj) zorganizowała przy swojej szkole Muzeum Historii Nauki i Techniki, którego uroczyste otwarcie odbyło się 10 kwietnia 1964 r.

¹⁹ Por. m. in. w nrze 4/1959 „Kwartalnika” (s. 759) sprawozdanie z poprzedniej konferencji radzieckich historyków przyrodznawstwa i techniki, a w nrze 3—4/1964 artykuł A. Grigoriana, *Z osiągnięć i zadań historii nauki i techniki w ZSRR*.